

SÖKANDE

AB Södermännen AB, 556853-4563
Strandgatan 5
633 43 Eskilstuna

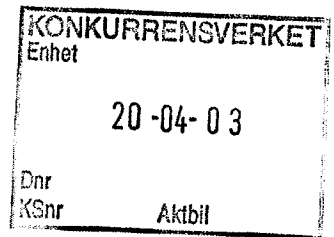
MOTPART

Enköpings kommun
745 80 Enköping

Ombud: Advokat Maria Pedersen och jur.kand. Hanna Gustavsson
Advokatfirman Pedersen AB
Box 3462
103 69 Stockholm

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2016:1146) upphandling inom försörjnings-
sektorerna, LUF

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Enköpings kommun (kommunen) genomför upphandling benämnd *VA-ledning Åkersberg/Rundmatning Klondyke*, dnr TF 2017/996. I tilldelningsbeslut den 20 december 2019 har anbud från AB Södermännen (bolaget) förkastats på grund av bristande kravuppfyllnad.

Bolaget yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolagets anbud ska beaktas vid ny tilldelningsprövning. Till stöd för sin talan anför bolaget bland annat följande.

Kommunen har missbedömt bolagets ekonomiska kapacitet. Bolaget har inte skulder, vare sig vid tidpunkten för upphandlingen eller därefter. Ett skuldsaldo hos Kronofogdemyndigheten beror på att bolagets bestridande av en enskild faktura inte registrerats korrekt hos myndigheten. Bolaget har beviljats inhibition och ärendet ligger hos Tingsrätten i Eskilstuna i väntan på avgörande. Kronofogdemyndighetens register visar att skuldsaldot är 0 kr efter den 18 oktober 2019 vilket enkelt kunnat konstaterats av kommunen i samband med prövning av anbudet. Ovanstående har tydligt kommunicerats till kommunen i samband med kommunens prövning.

För att bedöma ett bolags ekonomiska förmåga krävs att nyckeltal granskas. Kommunen anmärker på att bolaget saknar återbetalningsförmåga vilket måste anses sakna grund. Bolaget bifogade aktuella uppgifter om verksamheten för perioden den 1 januari 2019–30 augusti 2019 undertecknat av bolagets revisor. Därifrån framgår att bolaget för perioden omsatt 40,5 miljoner kr med ett resultat om 9 miljoner kr. Bolaget har sedan tidigare, i bokslut per den 30 augusti 2018, ett eget kapital om 7,6 miljoner kr och med redovisat underlag från 2019 skulle det egna kapitalet öka med ca 9 miljoner kr till 16,6 miljoner kr. Den siffran i sig räcker för att avgöra om bolaget har förmåga att bedriva den aktuella entreprenaden. Utöver det egna kapitalet har

bolaget outnyttjade krediter om 5 miljoner kr från SEB.

Bolaget har lidit skada i och med sina kostnader för anbudsarbetet och kan vidare komma lida skada eftersom bolaget fräntas möjligheten att vinna kontraktet.

Kommunen bestrider bifall till ansökan och anför bland annat följande. Bolaget uppfyller inte de upphandlingsunderlaget ställda kraven i AFB.511 och AFB.52 varför bolaget inte är kvalificerat till utvärdering.

Av AFB.511 följer att anbudsgivare ska uppfylla lagenligt ställda krav avseende sina registrerings-, skatte- och avgiftsskyldigheter.

Av AFB.52 följer att anbudsgivaren i samband med tidpunkt för anbuds-kontroll ska erhålla en rating med lägst nivå "kreditvärdigt, A" på AAA Soliditets skala eller motsvarande riskklass/rating från ett motsvarande kreditupplysningsföretag. I de fall anbudsgivare har lägre rating än ställt krav anses anbudsgivaren ändå uppfylla kravet om sådan förklaring lämnas att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomisk stabilitet.

Bolaget har en registrerad skuld hos Kronofogdemyndigheten om 808 684 kr och har vidare erhållit rating "B" från AAA Soliditet. Bolaget har till sitt anbud bifogat ett utdrag från Creditsafe med rating 62 av 100. Kreditrating B enligt Soliditet innebär kreditrisk eftersom negativ information finns (som betalningsanmärkningar eller nyckeltal under branschsnittet). Av Kammarrätten i Göteborgs dom mål nr 4845-15 följer att det inte är möjligt att jämföra resultaten från de olika kreditvärderingsföretagen då de använder olika information vid fastställande av kreditvärdighet. Creditsafe gör inga riskbedömningar och tar heller inte hänsyn till antalet ansökningar hos kronofogdemyndigheten inom viss tid. Kommunen har meddelat bolaget att

kraven i AFB.511 och AFB.52 inte uppfylls och bett bolaget att inkomma med förklaring för att inte uteslutas från upphandlingen. Bolagets förklaring består av att det föreligger tvist med en underentreprenör där Kronofogdemyndigheten missat bolagets bestridande av underentreprenörens fakturor. Tvisten ska hanteras av tingsrätten i början av 2020. Varken förklaringen, kreditupplysning från Creditsafe eller revisorsintyg medför att det kan anses klarlagt att bolaget innehar motsvarande ekonomisk stabilitet enligt AFB.52. Revisorsintyg visar inget mer än att bolagets resultatrapport överensstämmer med bokföringen. Något ytterligare har inte framkommit i bolagets förklaring.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

För att kunna ingripa mot upphandlingen krävs enligt 20 kap. 6 § LUF att den upphandlande enheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § LUF eller någon annan bestämmelse i LUF och att detta har medfört att bolaget har lidit eller kan komma att lida skada. Enligt 4 kap. 1 § LUF ska en upphandlande enhet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Av samma bestämmelse framgår även att upphandlingar ska genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

I mål om offentlig upphandling grundar rätten sin prövning på de omständigheter som sökanden åberopar och parterna får som huvudregel själva bära ansvaret för utredningen. I de aktuella målen är det bolaget som har bevisbördan för att det finns grund för att ingripa mot upphandlingen, jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgöranden i RÅ 2009 ref. 69 och HFD 2013 ref. 53.

I AFB.52 i upphandlingsdokumenten anges följande.

Prövning av anbudsgivares lämplighet

Finansiell och ekonomisk ställning Anbudsgivaren ska i samband med tidpunkten för anbudskontroll erhålla en

rating med lägst nivå "kreditvärdigt, "A" på AAA Soliditets skala eller motsvarande riskklass/rating från ett motsvarande kreditupplysningsföretag. För mer information om rating, se www.soliditet.se.

För utomnordiskt företag gäller motsvarande krav från likvärdigt kreditvärderingsinstitut i det egna landet. Intyg ska från utomnordiska företag bifogas.

Om anbudsgivarens verksamhet är av sådan art att riskklassificering inte kan erhållas kan kravet ändå anses uppfyllt om anbudsgivaren lämnar en sådan redogörelse att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren har motsvarande ekonomisk ställning. Årsredovisning eller motsvarande ska i så fall bifogas nedan för att en sådan bedömning ska kunna göras.

(Det nystartade) Företaget kan även bedömas utifrån arbetsledningens tidigare genomförda uppdrag, i stället för företagets. Detta ska i så fall tydligt framgå.

Beställaren kommer att kontrollera att anbudsgivaren uppfyller kravet och göra en bedömning av anbudsgivarens ekonomiska ställning genom att begära in uppgifter från AAA Soliditet samt, i förekommande fall, göra en bedömning utifrån bifogad dokumentation. I de fall anbudsgivaren har lägre rating än ställt krav anses anbudsgivaren ändå uppfylla kravet om en sådan förklaring lämnas att det kan anses klarlagt att anbudsgivaren innehar motsvarande ekonomisk stabilitet.

I målet är ostridigt att bolaget inte hade klassificering A hos Soliditet vid anbudstidens utgång. Frågan är då om det kan anses klarlagt att bolaget har motsvarande ekonomisk ställning. Det är kreditvärderingen i samband med anbudstidens utgång som är relevant.

Det finns inte något hinder mot att upphandlande enheter uppställer krav på viss klassificering hos ett kreditinstitut när möjligheten finns att även visa att man uppfyller kravet på annat sätt. Kommunen har i det aktuella upphandlingsunderlaget gett anbudsgivarna möjlighet att lämna en

förklaring till den lägre kreditvärdigheten.

Förvaltningsrätten konstaterar att inte heller kreditvärderingen från Creditsafe visar att bolaget har en ekonomisk ställning i nivå med kravet i upphandlingsdokumenten. Bolaget har som förklaring till den lägre kreditvärdigheten uppgett att den beror på en ansökan om betalningsföreläggande hos Kronofogdemyndigheten vilken har bestridits av bolaget. Bolaget anger vidare att tvisten kommer att avgöras i allmän domstol. Även med beaktande av vad bolaget anför finner förvaltningsrätten att bolaget inte kunnat visa att ansökan hos Kronofogdemyndigheten är ogrundad och att den låga kreditvärdigheten är missvisande för bolaget. Inte heller övriga uppgifter i målet ger stöd för att så är fallet. Bolaget har således inte uppfyllt det ställda kravet på att visa ekonomisk ställning. Det uppställda kravet kan inte heller anses oproportionerligt sett till föremålet för upphandlingen. Det finns därmed inte skäl för att ingripa i upphandlingen på denna grund. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (FR-05)

Per-Erik Nistér
tf. rådman

Målet har beretts av föredragande juristen Nicklas Rydgren.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.
- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorn, 20 kap.